

Företagens kortperiodiska tillgångar och skulder (BAST)

Kvartal 2007

NV1006

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	2
0.1	Ämnesområde	2
0.2	Statistikområde	2
0.3	SOS-klassificering	2
0.4	Statistikansvarig	2
0.5	Statistikproducent	2
0.6	Uppgiftsskyldighet	2
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	2
0.8	Gallringsföreskrifter	2
0.9	EU-reglering	3
0.10	Syfte och historik	3
0.11	Statistikanvändning	3
0.12	Uppläggning och genomförande	4
0.13	Internationell rapportering	4
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
1	Översikt	4
1.1	Observationsstorheter	4
1.2	Statistiska målstorheter	5
1.3	Utflöden: statistik och mikrodata	9
1.4	Dokumentation och metadata	10
2	Uppgiftsinsamling	11
2.1	Ram och ramförfarande	11
2.2	Urvalsförfarande	13
2.3	Mätinstrument	15
2.4	Insamlingsförfarande	15
2.5	Databeredning	25
3	Statistisk bearbetning och redovisning	29
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler	29
3.2	Redovisningsförfaranden	31
4	Slutliga observationsregister	33
4.1	Produktionsversioner	33
4.2	Arkiveringsversioner	33
4.3	Erfarenheter från senaste undersökningsomgången	33

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Näringslivets struktur

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB

Postadress: Box 24 300, 104 51 STOCKHOLM

Besöksadress: Karlavägen 100

Kontaktperson: Mårten Pappila

Telefon: 08-506 945 01

Telefax: 08-506 945 71

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska Centralbyrån, SCB

Postadress: 701 89 ÖREBRO

Besöksadress: Klostergatan 23

Kontaktperson: Lisa Allemo

Telefon: 019-17 62 11

Telefax: 019-17 69 24

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger/föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och SCBFS 2002:25.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

0.8 Gallringsföreskrifter

Gallringsföreskrifter saknas.

0.9 EU-reglering

ESA 95, European System of Accounts 1995 styr Finansräkenskaperna och påverkar därmed även denna undersökning (BAST).

0.10 Syfte och historik

Statistiken skall dels belysa de icke-finansiella företagens betydelse på olika finansiella marknader genom att visa storleken på och förändringarna av företagens finansiella tillgångar och skulder, dels förse finansräkenskaperna med underlag för kvartalsvisa beräkningar av företagssektorns finansiella sparande.

Balansstatistiken startade år 1986. Från starten och t.o.m. år 1990 omfattade BAST samtliga poster i företagens balansräkning. Därefter omfattade statistiken endast de balansposter som avsåg finansiella tillgångar och skulder.

Efter en gemensam översyn av balansstatistiken och statistiken över företagens utländska tillgångar och skulder (FUTS), som bl.a. föranletts av krav från Eurostat på finansräkenskaperna, har statistiken fått ny utformning som redovisas fr.o.m första kvartalet 1997. Tidigare gjordes balansstatistiken med ett cut-off-urval. De 600 företagen med de största finansiella tillgångarna ingick i statistiken och ingen uppräknings gjordes till hela den icke-finansiella sektorn. Numera väljs ett slumpmässigt urval av företag och genom uppräknings skattas hela sektorn (med den begränsningen att populationen endast omfattar företag med finansiella tillgångar/skulder på minst 30 milj kr). Både aktiva och inaktiva företag är med i populationen.

Andra förändringar fr.o.m. första kvartalet 1997:

- utlandsposter, med undantag för utländska handelskrediter, har förts över till balansstatistiken från tidigare FUTS;
- ställningsvärdena är nu marknadsvärderade (tidigare vanligtvis bokförda värden);
- transaktioner/omvärderingar finns redovisade;
- ett antal nya variabler har tillkommit.

0.11 Statistikanvändning

Användare är framför allt de kvartalsvisa finansräkenskaperna. Dessa i sin tur används av Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, nationalräkenskaperna på SCB och Riksbanken. Även banker och andra finansiella företag är användare.

0.12 Uppläggning och genomförande

I populationen ingår aktiva och inaktiva icke-finansiella företag med finansiella tillgångar/skulder på minst 30 milj kr (cut-off gräns). Totala populationen för 2007 är 10 110 företag. Som urvalsram används SCB:s företagsdatabas (FDB), det senaste BAST-urvalet, senaste tillgängliga SRU (Standardiserade RäkenskapsUtdrag) från Riksskatteverket samt tabeller från VPC (Värdepapperscentralen). Alla företag med minst 4,2 miljarder kronor i finansiella tillgångar/skulder ingår i urvalet, samt de företag som i Riksbanksuppdraget redovisat utlandsposter överstigande 1 miljard kronor. Urvalet är stratifierat och 2007 ingår 771 företag. Nytt urval dras i början av varje kalenderår. Fr.o.m. urvalet för 2004 använder vi oss av SCB:s system för samordnade företagsurval, SAMU för att dra urval. I SAMU kan man nu välja både inaktiva och aktiva företag.

Uppgifterna samlas in via enkäter som skickas ut kvartalsvis till företagen. Uppgiftslämnarna kan antingen välja att skicka in en postenkät eller en elektronisk blankett via Internet (FMR-systemet som används för Finansmarknadsstatistiken används också i BAST).

SCB har fått i uppdrag av Riksbanken att undersöka vissa utlandsposter med full länderfördelning, fördelning på SEK och utländsk valuta mm. Riksbanken använder dessa uppgifter som underlag i Betalningsbalansen. Undersökningen gjordes för första gången för kvartal 4 2002 för att länka ihop de siffror SCB får in med de uppgifter som Riksbanken har. Uppdraget sattes sedan i full drift fr.o.m. kvartal 1 2003 och omfattar samma population som BAST.

0.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering görs.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Under 2007 kommer en översyn av imputeringsmodellen för de mindre företagen att genomföras. En mer genomgripande översyn med syfte att förbättra ramtäckning, urval och estimation samt enkätinnehåll i undersökningen ingår som en del i ett SCB-projekt. Detta översynsarbete beräknas inledas under november 2007.

1 Översikt

1.1 Observationsstorheter

I populationen ingår icke-finansiella företag (juridiska enheter) som tillhör sektor 110 (icke-finansiella företag) och 120 (statliga affärsverk) med

finansiella tillgångar/skulder på minst 30 miljoner kronor. Stiftelser ingår inte i populationen (juridisk form 71 familjestiftelser och 72 övriga stiftelser och fonder). Som urvalsram används SCB:s företagsdatabas (FDB), det senaste BAST-urvalet, senaste tillgängliga SRU (Standardiserade RäkenskapsUtdrag) från Skatteverket samt tabeller från VPC (Värdepapperscentralen). Uppgifterna som samlas in ska avse det företag som valts ut och inte eventuell koncern. Både inaktiva och aktiva företag ingår. För att se vilka variabler vi samlar in information om hänvisas till avsnitt 1.2 Statistiska målstorheter nedan.

1.2 Statistiska målstorheter

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper	Tillgångar	
Icke-finansiella företag med finansiella tillgångar/skulder över 30 mnkr	Totalt för hela sektorn icke-finansiella företag	Banktillgodohavanden (inkl. korta lån i svensk bank) totalt samt därav utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Andelar i värdepappersfonder totalt samt därav registrerade i utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Finansiella derivat totalt samt därav utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Certifikat dels totalt och dels uppdelat på motsektor	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Obligationer dels totalt och dels uppdelat på motsektor	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och

			omvärdering)
		Utlåning, korta lån och depositioner exkl banktillgodo-havande totalt samt därav utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Utlåning, långa lån (ej koncernlån) totalt samt därav utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Lån mot koncernföretag i utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Svenska noterade aktier (marknadsvärden) totalt samt därav finansiella företag	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Övriga svenska aktier och andelar (marknadsvärden eller bokförda värden) totalt samt därav finansiella företag	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Utländska noterade aktier (marknadsvärden)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Övriga utländska aktier och andelar (marknadsvärden eller bokförda värden)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)

		Nyteckning av svenska noterade aktier totalt samt därav finansiella företag (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Inlösen av svenska noterade aktier totalt samt därav finansiella företag (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Lämnade aktieägartillskott avseende svenska noterade aktier totalt samt därav finansiella företag (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Nyteckning av övriga svenska aktier och andelar totalt samt därav finansiella företag (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Inlösen av övriga svenska aktier och andelar totalt samt därav finansiella företag (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Lämnade aktieägartillskott avseende övriga svenska aktier och andelar totalt samt därav finansiella företag (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Nyteckning av utländska noterade aktier (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Inlösen av utländska noterade aktier	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)

		(transaktion)	
		Lämnade aktieägartillskott avseende utländska noterade aktier (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Nyteckning av övriga utländska aktier och andelar (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Inlösen av övriga utländska aktier och andelar (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Lämnade aktieägartillskott avseende övriga utländska aktier och andelar (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Skulder:	
		Finansiella derivat totalt samt därav utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Certifikat totalt samt därav emitterade i utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Obligations-, förlags- och konverteringslån utom personal-konvertibler totalt samt därav emitterade i utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Personal-konvertibler	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för

			ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Upplåning, korta lån (ej koncernlån) totalt samt därav utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Upplåning, långa lån (ej koncernlån) totalt samt därav utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Lån från koncernföretag i utlandet	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde, transaktioner och omvärdering)
		Återköp av egna aktier (transaktion)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)
		Antal återköpta aktier under kvartalet	Antal aktier
		Nyemission inkl. överkurs	Summa i 1000-tals kronor (skattning av total)

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Det kvartalsvisa resultatet av undersökningen ingår som en delsektor i Finansräkenskaperna, FiR, (för sektorn icke-finansiella företag). Produktionen anpassas därför efter FiR:s behov.

Resultatet från undersökningen publiceras i Sveriges statistiska databaser, SSD, under rubriken Företagens kortperiodiska tillgångar och skulder under Näringsverksamhet, Näringslivets struktur. Databasen nås från SCB:s webbplats, www.scb.se, Statistikdatabasen.

Siffror över de icke-finansiella företagens tillgångar och skulder finns också i Statistikdatabasen under ämne Finansmarknad, Finansräkenskaper kvartal.

Blanketterna har arkiverats i SCB:s arkiv.

1.4 Dokumentation och metadata

Beskrivning av statistiken för produkten, NV1006, finns på SCB:s webbplats, www.scb.se, under rubriken Företagens kortperiodiska tillgångar och skulder under Näringsverksamhet, Näringslivets struktur.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Som urvalsram används FDB (FöretagsDataBasen, SCB:s företagsregister) kompletterat med uppgifter från senaste BAST-urvalet, senaste tillgängliga SRU (Standardiserade RäkenskapsUtdrag) från Skatteverket, senast tillgängliga uppgifter från företagsstatistiken samt tabeller från VPC (Värdepapperscentralen).

Fr.o.m 2004 dras urvalet i SAMU. Följande avgränsningar görs i SAMU:

- Sektorer: 110, 120
- Företagsstatus: 1, 2
- Juridisk form: Ej Jurform = 71, 72 (stiftelser)
- Storlekar: cut-off 30 000 tkr.

Storleksmättet är företagens summa av finansiella tillgångar och skulder, se nedan.

Som enhet används juridisk enhet (JE) med några undantag. Undantag är enheter som rapporterar för flera JE (ett par företag).

Tre olika källor används för att ta fram storleksmättet för år t; BAST-undersökningen från år t-1 (senast tillgängliga kvartal), SRU (eller Företagsstatistiken) från år t-2 och VPC från år t-1.

Från BAST-blanketten används summan av ställningsvärdena från raderna 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 30, 31, 32, 33, där rad
10 = Banktillgodohavanden,
11 = Andelar i värdepappersfonder,
13 = Utlåning, korta lån och depositioner exkl. banktillgodohavande,
14 = Tillgångar: Certifikat,
15 = Obligationer,
16 = Utlåning, långa lån,
17 = Lån mot koncernföretag i utlandet,
21 = Upplåning, korta lån,
22 = Skulder: Certifikat,
23 = Obligations-, förlags- och konverteringslån utom personalkonvertibler,
24 = Personalkonvertibler,
25 = Upplåning, långa lån,
26 = Lån från koncernföretag i utlandet,
30 = Svenska noterade aktier,
31 = Övriga svenska aktier och andelar,
32 = Utländska noterade aktier,
33 = Övriga utländska aktier och andelar.

Från SRU används summan av raderna 200, 202, 203, 230, 231, 233, 319 och 329, där rad
200 = Omsättningstillgångar: Kassa och bank,

202 = Omsättningstillgångar: Aktier och andelar,
 203 = Omsättningstillgångar: Övriga kortfristiga placeringar,
 230 = Anläggningstillgångar: Aktier och andelar i svenska koncern- och intresseföretag,
 231 = Anläggningstillgångar: Aktier och andelar i utländska koncern- och intresseföretag,
 233 = Anläggningstillgångar: Andra finansiella anläggningstillgångar,
 319 = Skulder: Övriga kortfristiga skulder
 329 = Skulder: Övriga långfristiga skulder.

SRU betyder alltså här att värdet är hämtat från SRU eller Företagsstatistiken. Imputerade värden används inte och inte heller värden som inte är granskade. VPC-värdet avser aktieinnehav.

Med hjälp av de tre källorna BAST, SRU och VPC får varje företag ett storleksmått som används vid stratifieringen. Storleksmättet sätts i första hand lika med senast tillgängliga BAST-värde och i andra hand sätts det till det största av värdena SRU år t-2 och VPC år t-1.

Förutom de avgränsningar som görs i SAMU har även avgränsningar gjorts i de olika källorna. De företag som hämtats från SRU har avgränsats på juridisk form. Endast juridisk form 49, aktiebolag utom bank- och försäkringsaktiebolag, och juridisk form 51, ekonomiska föreningar utom bostadsrättsföreningar, har tagits med från SRU.

I tabell 1 nedan finns stratifieringen för BAST år 2007, antal företag som är med i urvalsramen och urvalet samt stratumgränser som bestäms av storleksmättet ovan. Cut-off gränsen är 30 miljoner kronor och gränsen för totalundersökning är satt till 4200 miljoner kronor.

2007

Stratum	Stratumgränser (miljoner kr)	N	n
1	30-80	4 949	80
2	80-220	2 538	80
3	220-530	1 145	80
4	530-1200	672	80
5	1200-2300	315	80
6	2300-4200	206	80
7	4200-9000	151	167
8	9000-21000	82	98
9	21000-47000	31	30
10	47000-	21	25
Totalt		10110	771
Antal totalundersökta			285

2.2 Urvalsförfarande

Från och med 2004 dras urvalen till BAST i SAMU. Urvalen dras från marsversionen av SAMU som brukar finnas tillgänglig för användare i början av mars. Urvalsdesignen är stratifierat OSU. Stratifiering görs endast med avseende på storlek (= företagens summa av finansiella tillgångar och skulder).

Nedan beskrivs de moment som måste göras i samband med urvalsdragning.

1) *Leverera externa filer*

De storleksmått som används till stratifiering finns inte i SAMU utan måste läsas in i systemet. Storleksmått skickas till SAMU-ansvarig innan urvalsdragningen.

Storleksmättet för BAST måste skickas innan SAMU-versionen av FDB tas fram eftersom den informationen även används till att bestämma vilka företag i FDB som ska klassas som FtgStat = 2 företag (vilande företag med stor ekonomisk betydelse).

2) *Stratifiering och allokering*

Stratifiering och allokering görs utanför SAMU av metodstatistiker. Stratifieringen är utformad med hjälp av en modellbaserad metod som beskrivs t.ex. i avsnitt 12.4 i boken Model Assisted Survey Sampling av Carl-Erik Särndal, Bengt Swensson och Jan Wretman (se även avsnitt 12.5). Allokeringen är gjord så att urvalsstorleken är ungefär densamma i varje urvalsstratum.

3) *Urvalsbeställningar*

En urvalsbeställning ("Underlag till beslutstabeller") skickas till SAMU-ansvarig. Urvalsbeställningen ska innehålla avgränsning av populationen, stratifiering m.m. SAMU-ansvarig meddelar när detta är inlagt i systemet.

4) *Inläggning av urvalsstorlekar*

När SAMU-versionen är tillgänglig för användare och 1) – 3) ovan är klara kan produktansvarig lägga in urvalsstorlekar i SAMU. Detta görs i ett särskilt statistikprogram. När urvalsnummer anges (78 för BAST) får man fram stratifieringen för den valda undersökningen och urvalsstorlekarna kan läggas in. Urvalsstorlekar för totalundersökta strata läggs in automatiskt.

När inläggningen av urvalsstorlekar är klar kontaktas SAMU-ansvarig för urvalsdragning.

5) *Hämta urvalen*

När urvalsdragningen är klar (meddelas av SAMU-ansvarig) kan urvalen hämtas.

I NettoJE_Lev finns variablerna;

PeOrgNr,
 Version (SAMU-version, datum och tid, två SAMU-versioner),
 UrvNr (urvalsnummer),
 BGrupp, XGrupp, SGrupp (stratifieringsvariabler),
 AllVar (allokeringsvariabel),
 Slumptal och
 Utvald (= 1 för företag som finns med i urvalsramen men inte i urvalet,
 = 2 för företag som finns med i urvalet).

Av stratifieringsvariablerna är endast Sgrupp (storleksgrupp) av intresse för BAST eftersom stratifiering endast görs med avseende på storlek. Storleksklasserna sammanfaller med dem som finns specificerade i urvalsbeställningarna förutom att storleksklass 10 i urvalsbeställningen för BAST heter A i NettoJE_Lev. Allokeringsvariabeln "Allvar" innehåller företagets omsättning men är ointressant i detta sammanhang eftersom allokeringen görs på annat sätt utanför SAMU.

För att hämta aktuellt urval för en undersökning måste man avgränsa på UrvNr (= 78 för BAST), Version och Utvald (= 2).

Underlag till beslutstabeller SAMU – 2007:**Produktuppgifter**

<i>Urvalsnummer</i>	78
<i>Undersökning</i>	Företagens kortperiodiska tillgångar och skulder (BAST)
<i>Enhet</i>	Näringslivets struktur
<i>Kontaktperson</i>	Barbro von Hofsten
<i>Telefon</i>	6724

Kopplingar till andra undersökningar
 Företagens utländska handelskrediter (HKU)

Urvalsobjekt, externa filer

<i>Urvalsobjekt</i>	Juridisk enhet (JE)
<i>Extern fil för stratifiering</i>	
Fil 1	Företagens summa av finansiella tillgångar och skulder i tusentals kronor (tkr)

Definition av populationen

<i>Sektorer</i>	110, 120
-----------------	----------

<i>Företagsstatus</i>	1, 2
<i>Juridisk form</i>	Ej Jurform = 71, 72 (dvs. ej stiftelser)
<i>Branscher</i>	Alla
<i>Storlekar</i>	Cut-off 30 000 tkr, se stratifiering

Stratifiering

Stratifiering görs endast med avseende på storlek (totalt 10 strata). Det storleksmått som används finns i den externa filen.

Storleksstratifiering	1: = 30 000 - < 80 000
	2: = 80 000 - < 220 000
	3: = 220 000 - < 530 000
	4: = 530 000 - < 1 200 000
	5: = 1 200 000 - < 2 300 000
	6: = 2 300 000 - < 4 200 000
	7: = 4 200 000 - < 9 000 000
	8: = 9 000 000 - < 21 000 000
	9: = 21 000 000 - < 47 000 000
	10: = 47 000 000 -

Allokering

Totalundersökta stratum: 7, 8, 9 och 10. Allokering görs utanför SAMU.

2.3 Mätinstrument

Uppgifterna samlas in via en excelblankett med blankettnummer DFO/FU 734 Balansstatistik, som går ut till utvalda företag. Varje kvartal framställer SCB en aktuell lista över svenska aktiekurser. Denna aktiekursbilaga använder företagen för att beräkna marknadsvärde för svenska börsnoterade aktier. I bilagan finns också några utländska aktiekurser för beräkning av utländska börsnoterade aktier.

Företagen ska fylla i ställningsvärde för efterfrågat kvartal i marknadsvärde. Om ställningsvärde som lämnats föregående kvartal är reviderat så ska företagen ändra på det förtryckta värdet på blanketten. Företagen ska också ange orealiserad värdeförändring och/eller transaktion som skett under kvartalet. Mätsvårigheter kan uppstå för orealiserade värdeförändringar och transaktioner. Vissa företag har inte möjlighet att lämna uppgifter om dessa variabler. Ett exempel på detta är när företagen inte kan ange orealiserade värdeförändringar på grund av att de har utländska tillgångar och skulder i många olika valutor.

2.4 Insamlingsförfarande

Uppgiftsinsamlingsmetoder

Uppgifterna samlas in via en excelblankett som laddas ner via SCB:s hemsida. Ingående balans (det värde som företaget lämnade som utgående balans förra kvartalet) är förprintat på blanketten. Ett fåtal uppgiftslämnare skickar in sina uppgifter via pappersenkät.

En handledning samt en aktiekursbilaga finns tillgängliga till hjälp för ifyllandet.

Uppgiftskällor – rutinerna för att etablera kontakt

Missiv med inloggningsuppgifter skickas ut till företagen i urvalet. Om vi inte har en kontaktperson på företaget så skickas missivet till ekonomiansvarig på företaget.

Inläsning och avprickning av inkomna uppgifter

Uppgifter som företagen lämnat läses in i applikationen dagligen. Blanketter inkomna på papper prickas av varje dag och uppgifterna stansas sedan in manuellt. Inkomstdatum fylls i automatiskt med dagens datum vid inläsning eller avprickning.

Om ett företag inte kan rapportera i tid, kan det få uppskov. Datum för uppskov läggs in i populationsregistret. I populationsregistret görs även adressändringar, ändring av kontaktperson etc.

Utsändning av påminnelser

Normalt skickas påminnelserna ut någon dag efter sista insändningsdag. Sista insändningsdag brukar vara runt den 25:e i månaden efter aktuellt kvartals slut.

Endast en påminnelse skickas ut efter senaste insändningsdag. Därefter vidtar telefonpåminnelser.

Uppgiftsinsamling, avbrytningsregler inklusive åtgärder vid övertäckning samt kontroller som utförs direkt i samband med datainsamlingen

När blanketterna är inlästa alternativt manuellt registrerade körs ett antal logiska kontroller i applikationen. Vissa av kontrollerna måste åtgärdas, exempelvis summeringskontroller, andra är rimlighetskontroller som går att acceptera om uppgifterna stämmer.

Kontroller i applikationen är bland annat:

- summa kontroller för summerbara variabler
- radvis kontroll att UB-IB = realiserad värdeförändring + transaktion
- kontroll att eventuella däravposter inte är större än totalraden (gäller ej finansiella derivat och banktillgodohavande – här kan däravposten vara större än totalraden)

Vid fel eller oklarheter tas kontakt med uppgiftslämnaren via telefon eller via e-post.

Om ett företag inte har några värden att rapportera, registreras det som blanketty 2. Detta innebär att företaget har gått i konkurs eller dylikt. Blanketten ska inte skickas ut mer under året och får värde noll. Första gången blankett=2 anges ska även alla värden nollas. Följande kvartal nollas blanketten automatiskt via systemet och missiv skickas inte till

dessa företag. Några företag får också blankettyper 2 vid nytt urval på grund av att de endast har koncernlån i Sverige och omfattas då inte av undersökningen.

Hur bekämpas bortfall

Bortfallet i BAST-undersökningen är litet. Bortfallet har under 2006 varierat mellan 5 och 13 %. Störst bortfall är det under kvartal 1 varje år. Det är främst de mindre företagen som inte kommer in, bortfallet bland de största företagen är mycket litet. För att bekämpa bortfallet skickas först en påminnelse ut, därefter startar telefonpåminnelser. Vi anlitar SCB/Intervju för att ringa och påminna företagen. Första kvartalet har vi delvis nytt urval och då finns ingen namngiven kontaktperson att fråga efter, vilket försvårar påminnelsearbetet.

Beskrivning av åtgärder som vidtas vid totalt och partiellt bortfall, imputeringsförfarande etcetera

Bortfallskompensationen görs genom imputering av saknade värden på företagsnivå. Dels förekommer partiellt bortfall (inom en rad) dels objektsbortfall. Mycket av det partiella bortfallet åtgärdas redan i mikrogranskningen genom återkontakt med företagen då de saknade uppgifterna begärs in, eller genom manuell imputering.

Rader som tillåter negativa ställningsvärden imputeras på annat sätt än rader där ställningsvärdena inte tillåts vara negativa. Nedan finns en beskrivning av hur maskinella imputeringar görs i BAST. Beskrivningen följer det program som finns för imputering och följer den ordning som imputeringarna görs i. Alla imputeringar görs radvis vilket inte framgår av de beteckningar som används.

1. Konsistensjusteringar

Imputeringsprogrammet börjar med att göra så kallade konsistensjusteringar som går ut på att (1) nedan ska vara uppfylld.

Följande likhet ska gälla för alla rader och för alla företag:

$$UB_i = IB_i + O_i + T_i, \quad (1)$$

där UB_i = Utgående Balans, IB_i = Ingående Balans, O_i = Orealiserad värdeförändring och T_i = Transaktion för företag i .

I tabell 1 redovisas de konsistensjusteringar som görs i imputeringsprogrammet. En del konsistensjusteringar görs även manuellt vid mikrogranskning men de som kvarstår justeras maskinellt. I första kolumnen (Indata) redovisas vilka värden som är "null" respektive skilda från "null" och i andra kolumnen (Imputering) redovisas hur imputeringen görs. Exempelvis imputeras orealiserad värdeförändring med utgående balans – ingående balans – transaktion förutsatt att ingående balans, utgående balans, orealiserad värdeförändring och transaktion alla är skilda från "null" men (1) inte är uppfyllt. Att ett värde saknas (är lika med

”null”) betecknas med ”= .”, att ett värde är skilt från ”null” betecknas med ”≠ .”.

Tabell 1.

Indata	Imputering
$IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i \neq .$ och $T_i \neq .$ men (1) är ej uppfyllt	$O_i = UB_i - IB_i - T_i$
$IB_i = .$, övriga (d.v.s. UB_i, O_i och T_i) $\neq .$	$IB_i = UB_i - O_i - T_i$
$UB_i = .$, övriga $\neq .$	$UB_i = IB_i + O_i + T_i$
$O_i = .$, övriga $\neq .$	$O_i = UB_i - IB_i - T_i$
$T_i = .$, övriga $\neq .$	$T_i = UB_i - IB_i - O_i$

2. Inkomsten

En variabel som kallas ”Inkomsten” definieras och sätts = 1 för företag i om IB_i, UB_i, T_i eller O_i är $\neq .$ för åtminstone en rad. Inkomsten är alltså lika med 1 om företaget inkommit med värden för aktuellt kvartal eller har ingående balans $\neq .$ för åtminstone någon rad.

3. Imputera 0:or

Om $IB_i = ., UB_i = ., O_i = .$ och $T_i = .$ och Inkomsten = 1 sätts $IB_i = 0, UB_i = 0, O_i = 0$ och $T_i = 0$. Det vill säga de rader där företaget inte har rapporterat något värde för aktuellt kvartal och inte har någon ingående balans får värdet 0 i alla variabler på den raden. Detta görs endast för de företag som har Inkomsten = 1.

4. Rader där negativa ställningsvärden är tillåtna

I rader där negativa ställningsvärden är tillåtna (raderna 10, 101, 12, 121, 17, 20, 201) görs imputeringar enligt tabell 2 nedan. Företagen måste ha Inkomsten = 1 och imputeringarna görs i den ordning som finns redovisad i tabell 2. Detta innebär att värden som imputeras i ett steg följer med som värden $\neq .$ till nästa steg.

Tabell 2.

Indata	Imputering
<i>Steg 1</i>	
$IB_i = ., UB_i \neq ., O_i = .$ och $T_i = .$	$IB_i = UB_i$
$IB_i \neq ., UB_i = ., O_i = .$ och $T_i = .$	$UB_i = IB_i$
<i>Steg 2</i>	
$IB_i \neq ., UB_i = ., O_i = .$ och $T_i \neq .$	$O_i = 0$

$IB_i = ., UB_i \neq ., O_i = .$ och $T_i \neq .$	$O_i = 0$
<i>Steg 3</i>	
$IB_i \neq ., UB_i = ., O_i \neq .$ och $T_i = .$	$T_i = 0$
$IB_i = ., UB_i \neq ., O_i \neq .$ och $T_i = .$	$T_i = 0$
<i>Steg 4</i>	
$IB_i = ., UB_i \neq ., O_i \neq .$ och $T_i \neq .$	$IB_i = UB_i - O_i - T_i$
$IB_i \neq ., UB_i = ., O_i \neq .$ och $T_i \neq .$	$UB_i = IB_i + O_i + T_i$

I första steget imputeras IB_i med UB_i och detta kan vara rimligt till exempel vid urvalsbyte då nya företag tillkommer. Om ett företag som varit med i undersökningen föregående kvartal rapporterat $UB_i \neq .$ och övriga $= .$ skulle det sanna värdet på IB_i kunna vara $= 0$ samtidigt som $T_i = UB_i$. Den typ av partiellt bortfall som beskrivs i steg 1 tas i regel om hand i mikrogranskningen då företaget kontaktas om saknade uppgifter. Det är endast det som efter mikrogranskning fortfarande saknas som imputeras här.

5. Imputera IB och UB

I tabell 3 redovisas hur IB_i respektive UB_i imputeras då $UB_i = T_i$ eller $IB_i = -T_i$. Detta görs i alla rader, det vill säga ingen skillnad görs på rader där ställningsvärdena tillåts vara negativa eller inte.

Tabell 3.

Indata	Imputering
$IB_i = ., UB_i = T_i \neq ., O_i = .$	$IB_i = 0$
$IB_i = -T_i \neq ., UB_i = ., O_i = .$	$UB_i = 0$

6. Imputering i rader där negativa ställningsvärden inte får förekomma

För rader där endast positiva ställningsvärden är tillåtna (det vill säga e_j raderna raderna 10, 101, 12, 121, 17, 20, 201) görs imputering av IB och UB enligt tabell 4 nedan. Endast företag som har Inkomsten = 1 ingår.

Tabell 4.

Indata	Imputering
<i>Steg 1</i>	
$IB_i = ., UB_i \neq .$	$IB_i = UB_i \cdot \frac{\sum_{j \in r} IB_j}{\sum_{j \in r} UB_j}$

$IB_i \neq ., UB_i = .$	$UB_i = IB_i \cdot \frac{\sum_{j \in r} UB_j}{\sum_{j \in r} IB_j}$
$IB_i = .$	$IB_i = 0$
$UB_i = .$	$UB_i = 0$

Summorna $\sum_{j \in r} IB_j$ respektive $\sum_{j \in r} UB_j$ beräknas över mängden r som är de företag som uppfyller $IB_i \neq .$ och $UB_i \neq .$ och som inte är outliers. Summeringarna görs stratumvis och de summor som används är summorna för det stratum som företaget som ska imputeras tillhör.

7. Imputering av orealiserade värdeförändringar och transaktioner

Om endast orealiserade värdeförändringar eller transaktioner saknas imputeras dessa enligt tabell 5 nedan. Här görs ingen skillnad på rader där ställningsvärdena tillåts vara negativa eller inte.

Tabell 5.

$IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i \neq ., T_i = .$	$T_i = UB_i - IB_i - O_i$
$IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i = ., T_i \neq .$	$O_i = UB_i - IB_i - T_i$

8. Imputera orealiserad värdeförändring och transaktion

I tabell 6 redovisas hur orealiserade värdeförändringar och transaktioner imputeras då båda saknas. Här görs ingen skillnad på rader där ställningsvärdena tillåts vara negativa eller inte.

Tabell 6.

Indata	Imputering
Steg 1	
$IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i = ., T_i = .$	$O_i = \frac{(UB_i - IB_i)}{2} + \frac{IB_i}{\sum_{j \in r} IB_j} \cdot \frac{\left(\sum_{j \in r} O_j - \sum_{j \in r} T_j \right)}{2}$

$IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i = ., T_i = .$	$T_i = \frac{(UB_i - IB_i)}{2} + \frac{IB_i}{\sum_{j \in r} IB_j} \cdot \frac{\left(\sum_{j \in r} T_j - \sum_{j \in r} O_j \right)}{2}$
$O_i = .$	$O_i = 0$
$T_i = .$	$T_i = 0$

Summorna $\sum_{j \in r} IB_j$, $\sum_{j \in r} O_j$ och $\sum_{j \in r} T_j$ beräknas över mängden r som är de företag som svarat fullt ut, d.v.s. de företag som uppfyller $IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i \neq .$ och $T_i \neq .$ Outliers exkluderas i summeringarna. Summeringarna görs stratumvis och de summor som används är summorna för det stratum som företaget som ska imputeras tillhör.

Imputeringsformlerna som används i steg 1 i tabell 6 finns beskrivna i bilaga 1.

9. Medelvärdesimputering

Medelvärdesimputering används för de företag som uppfyller Inkommen $\neq 1$ d.v.s. de företag som inte svarat aktuellt kvartal och som inte har några IB -värden. Medelvärden beräknas och används stratumvis för alla variabler (ställningsvärden, orealiserade värdeförändringar och transaktioner i alla rader). I medelvärdesberäkningarna ingår inte företag som är satta till outliers.

1. Konsistensjusteringar

Imputeringsprogrammet börjar med att göra så kallade konsistensjusteringar som går ut på att (1) nedan ska vara uppfylld.

Följande likhet ska gälla för alla rader och för alla företag:

$$UB_i = IB_i + O_i + T_i, \quad (1)$$

där UB_i = Utgående Balans, IB_i = Ingående Balans, O_i = Orealiserad värdeförändring och T_i = Transaktion för företag i .

I tabell 1 redovisas de konsistensjusteringar som görs i imputeringsprogrammet. En del konsistensjusteringar görs även manuellt vid mikrogranskning men de som kvarstår justeras maskinellt. I första kolumnen (Indata) redovisas vilka värden som är "null" respektive skilda från "null" och i andra kolumnen (Imputering) redovisas hur imputeringen görs. Exempelvis imputeras orealiserad värdeförändring med utgående

balans – ingående balans – transaktion förutsatt att ingående balans, utgående balans, orealiserad värdeförändring och transaktion alla är skilda från ”null” men (1) inte är uppfyllt. Att ett värde saknas (är lika med ”null”) betecknas med ”= .”, att ett värde är skilt från ”null” betecknas med ”≠.”.

Tabell 1.

Indata	Imputering
$IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i \neq .$ och $T_i \neq .$ men (1) är ej uppfyllt	$O_i = UB_i - IB_i - T_i$
$IB_i = .$, övriga (d.v.s. UB_i, O_i och T_i) $\neq .$	$IB_i = UB_i - O_i - T_i$
$UB_i = .$, övriga $\neq .$	$UB_i = IB_i + O_i + T_i$
$O_i = .$, övriga $\neq .$	$O_i = UB_i - IB_i - T_i$
$T_i = .$, övriga $\neq .$	$T_i = UB_i - IB_i - O_i$

2. Inkomsten

En variabel som kallas ”Inkomsten” definieras och sätts = 1 för företag i om IB_i, UB_i, T_i eller O_i är $\neq .$ för åtminstone en rad. Inkomsten är alltså lika med 1 om företaget inkommit med värden för aktuellt kvartal eller har ingående balans $\neq .$ för åtminstone någon rad.

3. Imputera 0:or

Om $IB_i = ., UB_i = ., O_i = .$ och $T_i = .$ och Inkomsten = 1 sätts $IB_i = 0, UB_i = 0, O_i = 0$ och $T_i = 0$. Det vill säga de rader där företaget inte har rapporterat något värde för aktuellt kvartal och inte har någon ingående balans får värdet 0 i alla variabler på den raden. Detta görs endast för de företag som har Inkomsten = 1.

4. Rader där negativa ställningsvärden är tillåtna

I rader där negativa ställningsvärden är tillåtna (raderna 10, 101, 12, 121, 17, 20, 201) görs imputeringar enligt tabell 2 nedan. Företagen måste ha Inkomsten = 1 och imputeringarna görs i den ordning som finns redovisad i tabell 2. Detta innebär att värden som imputeras i ett steg följer med som värden $\neq .$ till nästa steg.

Tabell 2.

Indata	Imputering
<i>Steg 1</i>	
$IB_i = ., UB_i \neq ., O_i = .$ och $T_i = .$	$IB_i = UB_i$
$IB_i \neq ., UB_i = ., O_i = .$ och $T_i = .$	$UB_i = IB_i$
<i>Steg 2</i>	
$IB_i \neq ., UB_i = ., O_i = .$ och $T_i \neq .$	$O_i = 0$

$IB_i = ., UB_i \neq ., O_i = .$ och $T_i \neq .$	$O_i = 0$
<i>Steg 3</i>	
$IB_i \neq ., UB_i = ., O_i = \neq .$ och $T_i = .$	$T_i = 0$
$IB_i = ., UB_i \neq ., O_i = \neq .$ och $T_i = .$	$T_i = 0$
<i>Steg 4</i>	
$IB_i = ., UB_i \neq ., O_i \neq .$ och $T_i \neq .$	$IB_i = UB_i - O_i - T_i$
$IB_i \neq ., UB_i = ., O_i \neq .$ och $T_i \neq .$	$UB_i = IB_i + O_i + T_i$

I första steget imputeras IB_i med UB_i och detta kan vara rimligt till exempel vid urvalsbyte då nya företag tillkommer. Om ett företag som varit med i undersökningen föregående kvartal rapporterat $UB_i \neq .$ och övriga $= .$ skulle det sanna värdet på IB_i kunna vara $= 0$ samtidigt som $T_i = UB_i$. Den typ av partiellt bortfall som beskrivs i steg 1 tas i regel om hand i mikrogranskningen då företaget kontaktas om saknade uppgifter. Det är endast det som efter mikrogranskning fortfarande saknas som imputeras här.

5. Imputera IB och UB

I tabell 3 redovisas hur IB_i respektive UB_i imputeras då $UB_i = T_i$ eller $IB_i = -T_i$. Detta görs i alla rader, det vill säga ingen skillnad görs på rader där ställningsvärdena tillåts vara negativa eller inte.

Tabell 3.

Indata	Imputering
$IB_i = ., UB_i = T_i \neq ., O_i = .$	$IB_i = 0$
$IB_i = -T_i \neq ., UB_i = ., O_i = .$	$UB_i = 0$

6. Imputering i rader där negativa ställningsvärden inte får förekomma

För rader där endast positiva ställningsvärden är tillåtna (det vill säga ej raderna 10, 101, 12, 121, 17, 20, 201) görs imputering av IB och UB enligt tabell 4 nedan. Endast företag som har Inkomsten = 1 ingår.

Tabell 4.

Indata	Imputering
<i>Steg 1</i>	
$IB_i = ., UB_i \neq .$	$IB_i = UB_i \cdot \frac{\sum_{j \in r} IB_j}{\sum_{j \in r} UB_j}$

$IB_i \neq ., UB_i = .$	$UB_i = IB_i \cdot \frac{\sum_{j \in r} UB_j}{\sum_{j \in r} IB_j}$
$IB_i = .$	$IB_i = 0$
$UB_i = .$	$UB_i = 0$

Summorna $\sum_{j \in r} IB_j$ respektive $\sum_{j \in r} UB_j$ beräknas över mängden r som är de företag som uppfyller $IB_i \neq .$ och $UB_i \neq .$ och som inte är outliers. Summeringarna görs stratumvis och de summor som används är summorna för det stratum som företaget som ska imputeras tillhör.

7. Imputering av orealiserade värdeförändringar och transaktioner

Om endast orealiserade värdeförändringar eller transaktioner saknas imputeras dessa enligt tabell 5 nedan. Här görs ingen skillnad på rader där ställningsvärdena tillåts vara negativa eller inte.

Tabell 5.

$IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i \neq ., T_i = .$	$T_i = UB_i - IB_i - O_i$
$IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i = ., T_i \neq .$	$O_i = UB_i - IB_i - T_i$

8. Imputera orealiserad värdeförändring och transaktion

I tabell 6 redovisas hur orealiserade värdeförändringar och transaktioner imputeras då båda saknas. Här görs ingen skillnad på rader där ställningsvärdena tillåts vara negativa eller inte.

Tabell 6.

Indata	Imputering
<i>Steg 1</i>	
$IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i = ., T_i = .$	$O_i = \frac{(UB_i - IB_i)}{2} + \frac{IB_i}{\sum_{j \in r} IB_j} \cdot \frac{\left(\sum_{j \in r} O_j - \sum_{j \in r} T_j \right)}{2}$
$IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i = ., T_i = .$	$T_i = \frac{(UB_i - IB_i)}{2} + \frac{IB_i}{\sum_{j \in r} IB_j} \cdot \frac{\left(\sum_{j \in r} T_j - \sum_{j \in r} O_j \right)}{2}$
$O_i = .$	$O_i = 0$
$T_i = .$	$T_i = 0$

Summorna $\sum_{j \in r} IB_j$, $\sum_{j \in r} O_j$ och $\sum_{j \in r} T_j$ beräknas över mängden r som är de företag som svarat fullt ut, d.v.s. de företag som uppfyller $IB_i \neq ., UB_i \neq ., O_i \neq .$ och $T_i \neq .$. Outliers exkluderas i summeringarna. Summeringarna görs stratumvis och de summor som används är summorna för det stratum som företaget som ska imputeras tillhör.

Imputeringsformlerna som används i steg 1 i tabell 6 finns beskrivna i bilaga 1.

9. Medelvärdesimputering

Medelvärdesimputering används för de företag som uppfyller Inkommen $\neq 1$ d.v.s. de företag som inte svarat aktuellt kvartal och som inte har några IB -värden. Medelvärden beräknas och används stratumvis för alla variabler (ställningsvärden, orealiserade värdeförändringar och transaktioner i alla rader). I medelvärdesberäkningarna ingår inte företag som är satta till outliers.

2.5 Databeredning

Registrering och granskning av BAST-blanketter

1. När inläsningen av blanketten är klar granskas uppgifterna maskinellt. Kontrollerna som körs är både rimlighets- och summeringskontroller. Tydliga felaktigheter kan rättas utan

kontakt med uppgiftslämnaren, men då något är oklart eller det har skett en stor förändring kontaktas företaget via telefon eller e-post. Tänk på uppräkningsfaktorn för de urvalsundersökta företagen. Kolla också på stratumgränserna i allokeringslistan. Företagets värde bör hålla sig någorlunda inom gränserna. Sticker det ut mycket diskuteras eventuella åtgärder.

2. Kontrollera om företaget har lämnat några kommentarer innan återkontakten.
3. Om företaget bara angett ställningsvärden och de är oförändrade, sätts transaktion = noll, annars blir värdena imputerade.
4. Stora transaktioner (eller orealiserade värdeförändringar) ska dokumenteras i dokumentet "Stora förändringar" som bifogas till Finansräkenskaperna och BFM i samband med leverans. Stora belopp för transaktioner är belopp över en miljard (för de totalräknade, för urvalsföretag tänk på uppräkningsfaktorn – värdet kan bli stort när det blir uppräknat).
5. Det bör förekomma både transaktion och orealiserad värdeförändring i blanketten. Om företaget alltid lägger differensen på den ena variabeln kan vi misstänka att blanketten inte är korrekt ifylld. Här följer lite riktlinjer på hur värdena bör vara fördelade:
  - Banktillgodohavande, noll på orealiserade värdeförändringar (det mesta är transaktioner).
  - Andelar i vp-fonder, här bör det vara en del orealiserade värdeförändringar.
  - Finansiella derivat bör ha orealiserade värdeförändringar, imputeras maskinellt om värden saknas.
  - Certifikat & obligation, små förändringar kan misstänkas vara orealiserade värdeförändringar, vid stora förändringar bör huvudparten ligga på transaktioner.
    - Ut- och upplåning kort & långt i Sverige, bör inte ha några orealiserade värdeförändringar. Lån mot utlandet i utländsk valuta bör dock ha orealiserade värdeförändringar.
    - Lån mot/från koncernföretag i utlandet, bör ha lite orealiserade värdeförändringar om lånet ligger i utländsk valuta, annars är det förmodligen transaktioner.
    - Noterade aktier har alltid orealiserade värdeförändringar. Kurserna ligger inte still ett helt kvartal.
    - Onoterade aktier har till största delen transaktioner.
    - Personalkonvertibler har till största delen transaktioner.
6. Återköp av egna aktier står i blanketten på rad 302. Värdet ska dock registreras på rad 60 Nyemission i kolumnen Inlösen. Återköp av egna aktier minskar det egna kapitalet på skuldsidan. Dokumenteras också i dokumentet "Stora förändringar" Inlösen registreras utan minustecken (är minus default i systemet).
7. Om något saknas i blanketten så är det bra att spara utan granska. Blanketten får då granskningskod=3 vilket visar att blanketten inte är helt klar. När blanketten är helt klar sparar man och granskar och blanketten får granskningskod=5.

Granskning som görs innan resultatframställning (alla företag i slutskedet)

Det finns några olika granskningskontroller som körs innan resultatframställning. Följande granskning görs:

- Välj BAST Kvartalskörningar.
- Välj Granska (alla företag i slutskedet).

Man kan välja på följande kontroller:

Variabeldata, Logiskt; Variabeldata, Inga värden och inkomsten;
Variabeldata, Rad 60 > 0; Variabeldata, Antingen IB eller UB saknas;
Variabeldata, Procentuell förändring (UB-IB) / IB med eller utan
korrigering (Omv + Trans); Variabeldata, vilket löpnr har för angett radnr
angett belopp; Variabeldata, Uppräknat per löpnr; Populationsdata, Löpnr
med blankettyper 2; Populationsdata, Löpnr med inkomsten = 2 eller 3.

När allt material är granskat och klart är det dags för resultatframställning inför leveransen till Finansräkenskaperna.

Resultatframställning inför leverans till FiR

1. Konsistensjustera mm: Välj kvartal och tryck OK.
Konsistenskörningen körs. När den är klar kommer en ruta upp som bekräftar detta och anger antalet löpnummer som har konsistensjusterats.
2. Outlierhantering: Först väljer man att lägga in/ändra de löpnummer som ska outlierhanteras. Välj kvartal och OK. I översta rutan kommer de löpnummer som har outliermarkerats upp. Välj ett löpnummer i taget och vilka rader som ska vara outliers. Om hela blanketten är outlier så markera alla rader. Kör sedan genom att klicka på OK-rutan. När alla löpnummer är åtgärdade, stäng genom att klicka på stäng. Välj sedan 2 Outlierhantering och exekvera körningen.
3. Imputera och uppräknat väljs sedan. Det kvartal som har initierats är redan inlagt så det är bara att köra.
4. Lista stratum: Nu är det dags att printa ut resultatet. Välj Lista stratum, Kvartal 2007X – samt Stratum 01-10, 99.
5. Kontrollera: Nu är det dags att kontrollera listan. Totalraden heter 99 och består av summa stratum 01-10. Kolla att inget litet stratum sticker ut för mycket. De högsta värdena bör ligga bland de totalräknade stratumen.
6. Kopiera resultatet som kom i steg 5 ovan. Resultatet av körningen kopieras och klistras in i fliken Underlag i leveransfilen som heter "BASTkvYXX". En ny fil skapas för varje kvartal. I fliken Försida fyller man i period, datum, eventuella outliers, samt bortfall uppdelat på stratum. I fliken för aktuellt kvartal är det nu enkelt att kontrollera att totalsiffrorna ser rimliga ut. När filen är klar skickas den till FiR för indatering.

Kom också ihåg att dokumentet stora förändringar också ska skickas till FiR. I den klistrar man även in granskningslistan om rad 60 Inlösen, aktieägartillskott etcetera (som körs under Granska).

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

1. Skattning av en total

Ett antal totaler skattas. Skattningarna beräknas för hela populationen (icke-finansiella företag), redovisningsgrupper i form av delmängder av populationen förekommer inte.

Det vi vill skatta är totaler för olika variabler. Totalen, t_y , för en variabel y kan skrivas

$$t_y = \sum_{k \in U} y_k \quad (1)$$

där U betecknar populationen och y_k är värdet på variabeln y för företag k .

En skattning av t_y ges av

$$\hat{t}_y = \sum_{k \in s} w_k \cdot y_k \quad (2)$$

där s är urvalet och $w_k = 1 / (\text{sannolikheten att företag } k \text{ kommer med i urvalet})$. Vikten w_k bestäms av vilken urvalsdesign man använder. I BAST dras urvalet som ett stratifierat urval med OSU (Obundet Slumpmässigt Urval) inom strata. Detta innebär bl.a. att vikten ges av

$$w_k = \frac{N_h}{n_h} \quad \text{om företag } k \text{ tillhör stratum } h \quad (3)$$

där N_h är storleken på stratum h (d.v.s. antalet företag i stratum h) och n_h är urvalsstorleken i stratum h .

Vid urvalsdragningen används en cut-off på 30 miljoner kronor i finansiella tillgångar/skulder och den del av populationen som ligger under cut-off skattas med 0. Detta framgår inte i formlerna ovan.

Skattningen i (2) är egentligen en skattning av den del av populationen, U , som undersöks.

Bortfallskompensation görs genom att imputera värden för företag som inte inkommit med uppgifter. Imputerade värden behandlas som inkomna

vid skattning vilket innebär att i formel (2) är y_k ett inkommet eller ett imputerat värde. Företag med blanketttyp = 2 (får ej blankett) räknas som svarande med värde 0.

Outliers hanteras på följande sätt i systemet; om ett företag sätts till outlier får det vikten $w_k = 1$, övriga företag i de stratum som innehåller outliers behåller sin ursprungliga vikt. (Vikten för övriga företag bör ändras men detta görs inte). Det går att sätta ett helt företag till outlier men det går också att sätta bara en rad för ett företag till outlier. Om man väljer ut endast en rad för ett företag räknas alla variabler (t.ex. ställningsvärde, orealiserad värdeförändring och transaktion) i den raden som outliers.

Variansskattning är inte implementerat i systemet.

2. Skattningar som publiceras i SSD

De flesta skattningar som publiceras i SSD beräknas som i avsnitt 1. Undantag är skattning av banktillgodohavanden och andelar i värdepappersfonder som beskrivs här.

2.1 Skattning av banktillgodohavanden, rad 10 i BAST-blanketten

Totala ställningsvärden och transaktioner för banktillgodohavanden skattas med hjälp av FMR-undersökningen (Finansmarknadsstatistiken på ES/BFM, MFI Monetary Financial Institutes) och rad 101, banktillgodohavanden i utlandet, från BAST-undersökningen. Ställningsvärden och transaktioner från rad 10 i BAST används inte.

Totala transaktioner för banktillgodohavanden, rad 10, $t_{10}^{(T)}$, skattas på följande sätt;

$$\hat{t}_{10}^{(T)} = \hat{t}_{101}^{(T,BAST)} + \hat{t}_{10}^{(T,MFI)} \quad (4)$$

där $\hat{t}_{101}^{(T,BAST)}$ är skattad total transaktion för rad 101 från BAST-blanketten och $\hat{t}_{10}^{(T,MFI)} = UB - IB$ (= total utgående balans – total ingående balans) från FMR-undersökningen. I $\hat{t}_{10}^{(T,MFI)}$ ingår inte utlandet.

Totala ställningsvärdet, $t_{10}^{(S)}$, skattas på följande sätt

$$\hat{t}_{10}^{(S)} = \hat{t}_{101}^{(S,BAST)} + \hat{t}_{10}^{(S,MFI)} \quad (5)$$

där $\hat{t}_{101}^{(S,BAST)}$ är skattad totala ställningsvärdet för rad 101 från BAST-blanketten och $\hat{t}_{10}^{(S,MFI)}$ är totala ställningsvärdet från FMR-undersökningen. I $\hat{t}_{10}^{(S,MFI)}$ ingår inte utlandet.

$\hat{t}_{101}^{(T,BAST)}$ och $\hat{t}_{101}^{(S,BAST)}$ beräknas på samma sätt som beskrivs i avsnitt 1.

2.2 Skattning av andelar i värdepappersfonder, rad 11 i BAST-blanketten

Totala ställningsvärden och transaktioner för andelar i värdepappersfonder skattas med hjälp av värdepappersfundsstatistiken och rad 111, andelar i värdepappersfonder registrerade i utlandet, från BAST-undersökningen.

Totala transaktioner, rad 11, $t_{11}^{(T)}$, skattas på följande sätt;

$$\hat{t}_{11}^{(T)} = \hat{t}_{111}^{(T,BAST)} + \hat{t}_{11}^{(T,VP)} \quad (6)$$

där $\hat{t}_{111}^{(T,BAST)}$ är skattad total transaktion för rad 111 från BAST-blanketten och $\hat{t}_{11}^{(T,VP)} = \text{inbetalt sålda fondandelar} - \text{utbetalt inlösta fondandelar}$ från värdepappersfondstatistiken. I $\hat{t}_{11}^{(T,VP)}$ ingår inte utlandet.

Totala ställningsvärdet, $t_{11}^{(S)}$, skattas på följande sätt;

$$\hat{t}_{11}^{(S)} = \hat{t}_{111}^{(S,BAST)} + \hat{t}_{11}^{(S,VP)} \quad (7)$$

där $\hat{t}_{111}^{(S,BAST)}$ är skattad totala ställningsvärdet för rad 111 från BAST-blanketten och $\hat{t}_{11}^{(S,VP)}$ är totala ställningsvärdet från värdepappersfundsstatistiken. I $\hat{t}_{11}^{(S,VP)}$ ingår inte utlandet.

$\hat{t}_{111}^{(T,BAST)}$ och $\hat{t}_{111}^{(S,BAST)}$ beräknas på samma sätt som beskrivs i avsnitt 1.

3.2 Redovisningsförfaranden

Resultatet från undersökningen publiceras endast i Sveriges statistiska databaser, SSD, under rubriken Företagens kortperiodiska tillgångar och skulder under Näringsverksamhet. Databasen nås från SCB:s hemsida, www.scb.se, Statistikdatabasen. Databasen är även översatt till engelska.

Publicerade uppgifter om inlåningen i svenska banker samt uppgifter om andelar i svenska värdepappersfonder är hämtade från bankernas rapporterade inlåning från icke-finansiella företag respektive fondernas rapporterade fondandelar för samma sektor. För beskrivning av insamlingsförfarande och tillförlitlighet se Beskrivning Av Statistiken för Banker och kreditmarknadsföretag, tillgångar och skulder. Dokumentet återfinns under rubriken Finansmarknad på SCB:s hemsida.

Resultat ska publiceras i SSD senast den sista dagen i efterföljande kvartal. Kvartal 4 2007 ska alltså publiceras senast den 31 mars.

Beskrivning av statistiken, kvalitetsdeklaration samt METAPLUS finns publicerade på SCB:s hemsida.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Register	Balansstatistik
Registervariant	Balansstatistik
Registerversion	2007
Register	
Registervariant	
Registerversion	
o.s.v.	

Fortsatt dokumentation, av registrens detaljerade innehåll, finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen hittar du här: <https://www.h2.scb.se/metadata> . Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som är angivna i ovanstående tabell.

4.2 Arkiveringsversioner

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången